Ceturtdiena, 2021. gada 24. jūnijs

P9_TA(2021)0316

Tiesību aktu normatīvā atbilstība, subsidiaritāte un proporcionalitāte — ziņojums par labāku likumdošanas procesu (2017., 2018. un 2019. gads)

Eiropas Parlamenta 2021. gada 24. jūnija rezolūcija par Eiropas Savienības tiesību aktu normatīvo atbilstību, subsidiaritāti un proporcionalitāti — ziņojums par labāku likumdošanas procesu (2017., 2018. un 2019. gads) (2020/2262(INI))

(2022/C 81/06)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 5. pantu,

— ņemot vērā Protokolu Nr. 1 par valstu parlamentu lomu Eiropas Savienībā,

— ņemot vērā Protokolu Nr. 2. par subsidiaritātes principa un proporcionalitātes principa piemērošanu,

— ņemot vērā 2003. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumu par labāku likumdošanas procesu un tā jaunāko redakciju — 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumu par labāku likumdošanas procesu,

— ņemot vērā praktisko kārtību, par kuru attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 294. panta 4. punkta īstenošanu, ja tiktu panākta vienošanās pirmajā lasījumā, 2011. gada 22. jūlijā vienojās Eiropas Parlamenta un Padomes atbildīgie dienesti,

— ņemot vērā Komisijas 2017. gada ziņojumu par subsidiaritāti un proporcionalitāti (COM(2018)0490), Komisijas 2018. gada ziņojumu par subsidiaritāti un proporcionalitāti (COM(2019)0333) un Komisijas 2019. gada ziņojumu par subsidiaritāti un proporcionalitāti (COM(2020)0272),

— ņemot vērā Komisijas paziņojumu "Subsidiaritātes un proporcionalitātes principi — to nozīmes stiprināšana ES politikas veidošanā" (COM(2018)0703) un tā pielikumu,

— ņemot vērā subsidiaritātei, proporcionalitātei un sauklim "Darīt mazāk, bet efektīvāk" veltīto uzdevumgrupu, kura savus konstatējumus iesniedza 2018. gada 10. jūlijā,

— ņemot vērā Eiropas Reģionu komitejas atzinumus un rezolūcijas, proti, 2018. gada 1. februāra rezolūciju "ESI fondu Kopīgo noteikumu regulas izmaiņas nolūkā atbalstīt strukturālās reformas" [1], 2018. gada 9. oktobra atzinumu "Pārdomas par Eiropu: vietējo un reģionālo pašvaldību viedoklis par to, kā atjaunot uzticēšanos Eiropas Savienībai" (*CDR* 1230/2018), un 2020. gada 10. decembra rezolūcija par Eiropas Komisijas 2021. gada darba programmu [2], un ņemot vērā Reģionu komitejas prioritātes laikposmam 2020.–2025. gads "Iedzīvotājiem tuvāka Eiropa, pateicoties ciematiem, pilsētām un reģioniem", kas tika noteiktas tās 2020. gada 30. jūnija–2. jūlija plenārsesijā,

— ņemot vērā 9. konferenci par subsidiaritāti — "Aktīva subsidiaritāte: ES pievienotās vērtības kopīga radīšana", ko 2019. gada 22. novembrī Romā kopīgi organizēja Reģionu komiteja un Itālijas reģionālo parlamentu priekšsēdētāju konference,

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Reģionu komitejas 2014. gada 5. februārī parakstīto sadarbības nolīgumu,

---

[1] OV C 176, 23.5.2018., 5. lpp.
[2] OV C 37, 2.2.2021., 1. lpp.

— ņemot vērā Parlamenta 2020. gada 15. janvāra rezolūciju par Eiropas zaļo kursu ([3]), kurā tas atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos nodrošināt, lai visi ES pasākumi palīdzētu ES panākt ilgtspējīgu nākotni un taisnīgu pārkārtošanos, un attiecīgi atjaunināt labāka likumdošanas procesa pamatnostādnes, cita starpā pieprasot ES un tās dalībvalstu labāka likumdošanas procesa programmās integrēt principu "ilgtspēja pirmajā vietā",

— ņemot vērā Parlamenta 2016. gada 9. jūnija rezolūciju par atklātu, efektīvu un neatkarīgu Eiropas Savienības pārvaldību ([4]),

— ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,

— ņemot vērā Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas un Konstitucionālo jautājumu komitejas atzinumus,

— ņemot vērā Juridiskās komitejas ziņojumu (A9-0191/2021),

A. tā kā subsidiaritātes un proporcionalitātes princips reglamentē Eiropas Savienības kompetenču īstenošanu; tā kā jomās, kuras ES ekskluzīvā kompetencē nav, subsidiaritātes princips ir uzskatāms par līdzekli, ar kuru aizsargā dalībvalstu tiesības pieņemt lēmumus un rīkoties un, pamatojoties uz kuru, Savienība var iejaukties gadījumos, kad dalībvalstis vienas pašas kāda pasākuma mērķus pietiekami labi sasniegt nevar, bet "ierosinātās darbības mēroga vai seku dēļ" tie ir labāk sasniedzami Savienības līmenī; tā kā minēto principu ES līgumos iekļāva arī tādēļ, lai kompetenču īstenošanu, cik vien iespējams, tuvinātu pilsoņiem saskaņā ar tuvuma principu, kas ir noteikts arī LES 10. panta 3. punktā;

B. tā kā Žana Kloda Junkera vadītā Eiropas Komisija 2017. gada jūlijā pieņēma pārskatīto labāka likumdošanas procesa pamatnostādņu kopumu un tām pievienoto instrumentāriju; tā kā Komisija ir paplašinājusi savu labāka likumdošanas procesa portālu, atvieglojot iedzīvotāju iespējas tajā orientēties tiešsaistē; tā kā Parlaments apņēmās subsidiaritātes principu padarīt par Eiropas demokrātiskā procesa vadmotīvu un panākt tā ievērošanu visā likumdošanas procesā, izveidojot subsidiaritātei, proporcionalitāti un sauklim "Darīt mazāk, bet efektīvāk" veltītu uzdevumgrupu, kura savu ziņojumu iesniedza 2018. gada 10. jūlijā;

C. tā kā minētā uzdevumgrupa izdeva ieteikumus, kā, no vienas puses, uzlabot subsidiaritātes un proporcionalitātes kopīgo sapratni un piemērošanu ES iestāžu darbā un, no otras puses, piešķirt vietējām un reģionālajām pašvaldībām un valstu parlamentiem lielāku nozīmi, tādējādi subsidiaritāti padarot par "taustāmu" kritēriju un vairojot minēto varas struktūru atbildību ES rīcībpolitikas īstenošanā; tā kā tā atbildēja uz jautājumiem "Kā subsidiaritātes un proporcionalitātes principus labāk piemērot ES iestādēs?" un "Kā labāk iesaistīt reģionālās un vietējās iestādes un valstu parlamentus ES politikas veidošanā un īstenošanā?";

D. tā kā savā 2018. gada 23. oktobra paziņojumā "Subsidiaritātes un proporcionalitātes principi — to nozīmes stiprināšana ES politikas veidošanā" (COM(2018)0703) Komisija atkārtoti vērsa uzmanību uz subsidiaritātes un proporcionalitātes principa neatsveramo lomu tiesību aktu uzlabošanā un izklāstīja pasākumus, kas ir jāveic, reaģējot uz minētās uzdevumgrupas ziņojumu, kurā cita starpā bija proponēta nepieciešamība pievērsties vietējām un reģionālajām pašvaldībām, spēkā esošo tiesību aktus rūpīgāk analizēt subsidiaritātes un proporcionalitātes principa gaismā un palīdzēt valstu parlamentiem efektīvākā to lomas īstenošanā;

E. tā kā Komisija turpināja īstenot savu padziļināto labāka likumdošanas procesa programmu un subsidiaritātes un proporcionalitātes principu integrēt visos rīcībpolitikas darināšanas posmos;

F. tā kā Komisija 2020. gada 3. jūlijā laida ekspluatācijā tīmekļa portāla "Izsakiet savu viedokli" pārstrādāto versiju, lai atvieglotu ieguldījumu ES tiesību aktu izstrādē un rīcībpolitikas darināšana tiešsaistē; tā kā, darbojoties portāla jaunajai versijai, būtu vēl vairāk jāuzlabo Komisijas spēja apspriesties un sazināties ar sabiedrību un jāvairo pārredzamība; tā kā Komisijas labāka likumdošanas procesa programmas ietvaros minētā portāla mērķis ir uzlabot ES rīcībpolitikas darināšanas kvalitāti;

([3]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0005.
([4]) OV C 86, 6.3.2018., 126. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 24. jūnijs

G. tā kā tīmekļa portāls "Izsakiet savu viedokli" ir izrādījies noderīgs to iedzīvotāju un ieinteresēto personu piekļuves punkts, kuri vēlas piedalīties Komisijas veiktajā rīcībpolitikas izstrādē; tā kā Eiropas Revīzijas palāta 2019. gadā tomēr publicēja īpašu ziņojumu, kurā ir formulēta virkne ieteikumu, kā minēto portālu uzlabot, jo īpaši attiecībā uz tulkošanas izmantošanu;

H. tā kā 2018. gadā Komisija aizsāka praksi apvienot ziņojumus par subsidiaritātes un proporcionalitātes principa piemērošanu ES tiesību aktu izstrādē ar ziņojumiem par savām attiecībām ar valstu parlamentiem, tādējādi priekšplānā vairāk izvirzot valstu parlamentu viedokļus un izvairoties no abu gada ziņojumu pārklāšanās;

I. tā kā Komisija 2017. gadā no valstu parlamentiem par subsidiaritātes principu saņēma 52 pamatotus atzinumus, 2018. gadā — 37, bet 2019. gadā — nevienu;

J. tā kā valstu parlamenti 2019. gadā pamatotos atzinumus nesniedza nevis tāpēc, ka labāk tika īstenoti subsidiaritātes un proporcionalitātes principi, bet gan tāpēc, ka 2019. gads bija uzskatāms par pārejas gadu starp diviem Komisijas sastāviem, kurā turklāt beidzās Eiropas Parlamenta iepriekšējais sasaukuma pilnvaru termiņš un notika Eiropas Parlamenta vēlēšanas, un tādēļ tas bija gads, kurā tika formulēts mazāks skaits likumdošanas iniciatīvu un priekšlikumu nekā iepriekšējos gados;

K. tā kā Parlaments atbalsta nepieciešamību dalībvalstu parlamentus kopā ar Eiropas Parlamentu vairāk iesaistīt ciešākas sadarbības demokrātiskajā kontrolē ar nosacījumu, ka tā attiecas uz dalītās kompetences politikas jomām;

L. tā kā Reģionu komiteja nesen — 2021. gada martā — ieviesa Reģionālo centru 2.0; tā kā šis projekts tika uzsākts pēc Komitejas iniciatīvas, lai uzraudzītu, kā ES politika darbojas uz vietas;

M. tā kā viens no Regulējuma kontroles padomes uzdevumiem ir arī novērtēt ietekmes novērtējumu kvalitāti;

N. tā kā Komisija ir apņēmusies piemērot principu "viens pieņemts — viens atcelts", kas nozīmē, ka ikvienā tiesību aktā priekšlikumam, kas rada jaunu slogu, iedzīvotāji un uzņēmumi būtu jāatbrīvo no līdzvērtīga, ES līmenī tajā pašā rīcībpolitikas jomā uzlikta sloga, bet līdz šim šis princips veiksmīgi piemērots nav;

O. tā kā pašreizējā krīze ir aktualizējusi vajadzību apzināt un mazināt nevajadzīgu regulatīvo slogu, lai nodrošinātu, ka, piemērojot ES tiesību aktus, panāk rezultātus, kurus, minētos aktus pieņemot, bija iecerēts panākt, vienlaikus saprātīgos termiņos samazinot nevajadzīgās izmaksas, jo īpaši, paātrinot patērētajiem, maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) un mikrouzņēnumiem paredzētos atbalsta pasākumus; tā kā patērētāju, darba ņēmēju, MVU un iedzīvotāju kopumā interesēs tiesību aktiem vajadzētu būt līdzsvarotiem, saprotamiem, visaptverošiem, iekļaujošiem un attiecīgā gadījumā balstītiem uz vajadzīgajiem zinātniskajiem pierādījumiem; uzsver, ka attiecībā uz mikrouzņēmumiem un MVU būtu jānosaka tikai samērīgi pienākumi, ņemot vērā to īpatnības un to nozares raksturlielumus, un mudina Komisiju veikt stingrus izpildes nodrošināšanas pasākumus, ar kuriem ierobežo tirgus sadrumstalotību, likvidē nepamatotus tirgus šķēršļus un nodrošina vienlīdzīgus konkurences apstākļus; tā kā, īstenojot labāku likumdošanas procesu, labums būtu tomēr jāgūst visiem un tam būtu jākalpo Eiropas sabiedrības interesēm;

P. tā kā Parlamentam, Komisijai un Padomei kā likumdošanas iestādēm ir jāievēro kompetences piešķiršanas, subsidiaritātes un proporcionalitātes princips;

1. atgādina par to, cik svarīgi ir Komisijas gada ziņojumi par subsidiaritāti un proporcionalitāti;

2. atzinīgi vērtē to, ka vienmēr tiek apsvērta subsidiaritātes un proporcionalitātes principa piemērošana — tie ir Eiropas Savienības rīcību diktējoši principi; atgādina par to, cik svarīga ir ES līmenī panākt kopēju subsidiaritātes un proporcionalitātes sapratni un konstatē iepriekšējos ziņojumos paustās bažas par to, ka Komisijas sagatavotie gada ziņojumi par subsidiaritāti un proporcionalitāti ir diezgan formāli, jo tajos bieži vien nav sīki izvērtēts, kā šie principi tiek ievēroti ES rīcībpolitikas darināšanā; atzīst, ka Komisijas subsidiaritātei un proporcionalitātei veltītie gada ziņojumi kļūst aizvien visaptverošāki;

3. atgādina par to, cik nozīmīgi ir tas, lai LES 5. pantā nostiprinātais subsidiaritātes un proporcionalitātes princips, saskaņā ar kuru lēmumi ir jāpieņem vispiemērotākajā rīcībpolitikas līmenī —, cik vien iespējams, pietuvināti iedzīvotājiem —, nemitīgi tiktu ievērots un lai ES līmeņa rīcība tiktu pamatota, ņemot vērā dalībvalstu, reģionu un vietējā līmenī pieejamās iespējas, vienlaikus nodrošinot atbilsmi šādiem trim pamatprocesiem: retrospektīvs novērtējums,

ietekmes novērtējums un apspriešanās ar ieinteresētajām personām; papildus tam mudina Komisiju ES tuvināt iedzīvotājiem; norāda, ka vietējās un reģionālās pašvaldības īsteno un izmanto aptuveni 70 % ES tiesību aktu; uzskata, ka cieša apspriešanās ar iedzīvotāju ievēlētajiem pārstāvjiem par ES jautājumiem ir uzskatāma par ļoti efektīvu veidu, kā ES iestādes tuvināt iedzīvotājiem; aicina dalībvalstu valsts līmeņa iestādes un attiecīgās ieinteresētās personas ciešāk iesaistīties lēmumu pieņemšanas procesa agrīnā posmā, veicot ES tiesību aktu subsidiaritātes un proporcionalitātes pārbaudes un administratīvā sloga novērtējumus, ar kuriem garantē, ka ES rīkojas tikai jomās, kuras tā pārzina ekskluzīvi, ja vien ES rīcība nav efektīvāka kā valsts, reģionālā vai vietējā līmenī īstenota rīcība; atgādina arī par to, ka proporcionalitātes princips nozīmē, ka neviena ES rīcība nedrīkst pārsniegt to, kas ir nepieciešams no Līgumu mērķu sasniegšanas viedokļa; mudina Komisiju izvērtēt subsidiaritātes procedūras efektivitāti un lietderību, lai apzinātu tās trūkumus un novērstu tos;

4. uzsver, ka subsidiaritātes kontroles mehānisma procedūras pašreizējās struktūras dēļ valstu parlamentu komitejas ES jautājumos velta pārmērīgi daudz laika tehniskiem un juridiskiem novērtējumiem ar īsiem termiņiem un ka tas apgrūtina mērķa rīkot dziļāku politisko diskusiju par Eiropas politiku sasniegšanu;

5. aicina pārskatīt LESD un ieviest Eiropas Parlamenta patstāvīgas likumdošanas iniciatīvas tiesības, jo Eiropas Parlaments Eiropas pilsoņus pārstāv nepastarpināti;

6. uzsver, cik svarīgi ir pienācīgi paskaidrot likumdošanas iniciatīvu nepieciešamību un to ietekmi uz visām svarīgajām nozarēm (ekonomiku, vidi un sociālajiem jautājumiem), lai tādējādi respektētu subsidiaritātes un proporcionalitātes principu;

7. uzsver, ka Eiropas Savienības tālākvirzība, īstenojot labāku likumdošanas procesu, ir svarīga, lai ES iedzīvotājiem un uzņēmumiem nodrošinātu stabilitāti un juridisko noteiktību un tādējādi — arī izaugsmi, darbvietu izveidi un labklājību;

8. pauž viedokli, ka subsidiaritātes un proporcionalitātes principa piemērošana ir uzskatāma par jebkuras rīcībpolitikas izstrādes sākumpunktu un būtisku rīcībpolitikas dzīves cikla daļu;

9. pieņem zināšanai subsidiaritātei, proporcionalitātei un sauklim "Darīt mazāk, bet efektīvāk" veltītās uzdevumgrupas izdarītos slēdzienus; vērš uzmanību uz to, ka Parlaments uzskatīja, ka dalība Komisijas izveidotajā uzdevumgrupā nozīmētu nevērību pret Parlamenta institucionālo lomu un statusu — vienīgo tiešās velēšanās ievēlēto Eiropas Savienības iestādi, kas pārstāv pilsoņus un uzņēmumus Savienības līmenī un veic Komisijas politiskās kontroles funkcijas, un ka līdz ar to Parlaments nolēma uzaicinājumu piedalīties, ieceļot uzdevumgrupas locekļus, noraidīt; atzinīgi vērtē uzdevumgrupas ziņojuma rezultātus un tajā izteiktos ieteikumus, saskaņā ar kuriem ES pievienotā vērtība tiek radīta visās esošajās darbības jomās, un to, ka tādēļ uzdevumgrupa nekādas Līgumā noteiktās kompetences vai rīcībpolitikas jomas, kas būtu pilnībā vai daļēji neatgriezeniski jādeleģē dalībvalstīm, noteikusi nav; aicina Komisiju šos secinājumus īstenot un jo īpaši apspriešanās procesā labāk pilnībā iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības un labāk integrēt attiecīgo "modeļrežģi", lai visā lēmumu pieņemšanas procesā varētu novērtēt abu principu piemērošanu; konstatē, ka šim nolūkam būs vajadzīga stingra apņemšanās, tostarp no ES likumdevējiestāžu puses; piedāvā arī novērtēt un pilnveidot pašreizējos parlamentu sadarbības satvarus;

10. uzskata, ka katram Komisijas priekšlikumam iedzīvotāju dzīves būtu jāietekmē labvēlīgi un ka ar to saistītajām izmaksām būtu jābūt samērīgām un pieciešamām;

11. uzsver, ka valstu parlamenti, cik vien iespējams, drīzāk būtu jāiesaista likumdošanas procesā —, vēlams, tūlīt pēc ceļveža publicēšanas un apspriešanās posmā; uzskata, ka pirms jauna tiesību akta iesniegšanas lielāka uzmanība būtu jāpievērš arī subsidiaritātei un ka jo īpaši būtu jāizmanto apspriešanās posms, lai proaktīvi apkopotu dalībvalstu parlamentu viedokļus un apzinātu to bažas, jo, to darot, varētu novērst "dzeltenās kartītes" procedūras izmantošanu un izvairīties no sarunu posmā radušamies problēmām;

12. atzinīgi vērtē aktu, kura mērķis ir palīdzēt dalībvalstu parlamentiem efektīvāk pildīt savus pienākumus, laikposmu 20. decembris–10. janvāris izslēdzot no astoņu nedēļu laikposma, kura laikā valstu parlamenti var iesniegt pamatotus atzinumus;

13. uzsver nozīmi, kāda ir valstu parlamentu līdzdalībai likumdošanas procesā ES līmenī; konstatē —, lai gan no valstu parlamentiem saņemto pamatoto atzinumu skaits laikposmā 2017.–2019. gads turpināja samazināties un 2019. gadā netika iesniegts neviens pamatots atzinums, Komisijai iesniegto atzinumu un Eiropas Parlamentam sniegto komentāru skaits, tostarp par nenormatīvām iniciatīvām, joprojām ir nemainīgi liels, kas liecina par dalībvalstu parlamentu pozitīvo un tālredzīgo ieinteresētību ES rīcībpolitikas ciklā; konstatē, ka vairāki no šiem iesniegtajiem dokumentiem attiecās uz svarīgiem institucionāliem jautājumiem, piemēram, ekonomiskās un monetārās savienības (EMS) izveides pabeigšanu un

pārejas klauzulu iedarbināšanu; konstatē, ka neviens priekšlikums vairāk kā četrus pamatotus atzinumu saņēmis nav; atgādina, ka Līgumos ir noteikta parlamentu sadarbības loma, proti, tas, ka valstu parlamenti ir atbildīgi par leģislatīvo un neleģislatīvo iniciatīvu pārbaudi; atzinīgi vērtē to, ka dalībvalstu parlamenti aktīvi piedalās likumdošanas dialogā ar ES iestādēm, izmantojot subsidiaritātes kontroles mehānismam alternatīvus līdzekļus; atgādina, ka laikposmā 2007.–2019. gads attiecībā uz kopumā 439 pamatotiem atzinumiem un 5 513 atzinumiem "oranžās kartes" procedūra nekad iedarbināta tikusi nav un ka "dzeltenās kartītes" procedūra ir iedarbināta tikai trīs reizes; konstatē, ka dalībvalstu parlamentu tiesību īstenošana attiecībā uz subsidiaritātes principa ievērošanas kontroli, pamatojoties uz tā dēvēto agrīnās brīdināšanas sistēmu (ABS), ir ES iestāžu un dalībvalstu parlamentu attiecības daļēji uzlabojusi; uzsver Komisijas apņemšanos turpmāk sniegt apkopotas atbildes, ja vismaz četri parlamenti ir snieguši pamatotus atzinumus, un izrādīt elastību attiecībā uz Līgumos noteikto astoņu nedēļu termiņu, kurā valstu parlamentiem ir jāiesniedz savi pamatotie atzinumi, ņemot vērā vispārējos brīvdienu un darba pārtraukšanas laikposmus; uzskata, ka konference par Eiropas nākotni kalpos par izcilu iespēju iedzīvotājiem dalīties savos iespaidos par reālo ietekmi, kāda tiesību aktiem ir dalībvalstu līmenī, un izteikt ieteikumus, kā labāk sasniegt likumdošanas mērķus, tostarp par subsidiaritātes procesa vēlreizēju novērtēšanu; atgādina, ka pārredzamība un publiska piekļuve ir būtiskas no likumdošanas procesa viedokļa un pamato arī valstu un reģionālo parlamentu iesaistīšanos, vienlaikus Eiropas Savienības demokrātiskajam likumdošanas procesam piešķirot lielāku leģitimitāti un apliecinot tam lielāku uzticēšanos; šajā sakarībā atzinīgi vērtē Parlamenta panākto progresu vairāku sleju dokumentu publiskošanā, kas tam bija jādara, pamatojoties uz sprieduma *De Capitani* lietā;

14. konstatē, ka 2016. gadā no 41 valstu parlamenta palātas kopējā skaita 26 ir sniegušas pamatotus atzinumus un ka 2017. gadā šis skaits samazinājās līdz 19 un 2018. gadā — līdz 14; uzsver, ka šis samazinājums iet roku rokā ar pamatoto atzinumu skaita samazināšanos vispār;

15. uzsver, ka atzinumu un pamatoto atzinumu skaita tendences laikposmā 2007.–2019. gads liecina, ka dalībvalstu parlamenti arvien vairāk pieprasa lielāku politisko dialogu un lielāku iesaisti debatēs par ES rīcībpolitiku, un tāpēc velta mazāk laika ES tiesību aktu priekšlikumu normatīvajai analīzei;

16. atzīst, ka 2019. gads bija pirmais gads kopš subsidiaritātes kontroles mehānisma ieviešanas, kad dalībvalstu parlamenti pamatotus atzinumus neiesniedza nemaz, jo Komisijas likumdošanas darbība pārejas gadā starp diviem Komisijas sastāviem strauji samazinājās;

17. atgādina, ka Komisijai ir pienākums pirms tiesību akta priekšlikuma izstrādes, cik vien iespējams, plašāk apspriesties ar ieinteresētajām personām, ņemot vērā iecerētā tiesību akta reģionālo un vietējo dimensiju;

18. atgādina, ka Mazās uzņēmējdarbības aktā nostiprinātais princips "vispirms domāt par mazajiem uzņēmumiem" ir būtisks proporcionalitātes principa tās pārbaudes elements, kas ir jāveic pirms ikviena tiesību akta priekšlikuma izstrādes, un tā īstenošanas mērķim būtu jābūt MVU viedokļu uzklausīšanas nodrošināšanai un to interešu vērā ņemšanai, cik vien iespējams, agrīnā stadijā, lai radītu MVU attīstībai labvēlīgu uzņēmējdarbības vidi, ņemot vērā ka tie ir uzskatāmi par Eiropas ekonomikas stūrakmeni;

19. pauž nožēlu par praksi, saskaņā ar kuru parasti "iestādes lēmumu pieņemšanas procesa efektivitāte" tiek piesaukta, lai atteiktu piekļuvi tiesību aktu sagatavošanas dokumentiem, un šāda attieksme rada risku, ka izņēmumi attiecībā uz publisku piekļuvi dokumentiem kļūst par *de facto* noteikumu;

20. atzinīgi vērtē to, ka ir noslēgts Iestāžu nolīgums par ES iestādēm, tostarp Padomei, obligātu pārredzamības reģistru;

21. uzsver, ka *ex ante* ietekmes novērtējumi apvienojumā ar apspriešanos ar ieinteresētajām personām ir uzskatāmi par svarīgiem līdzekļiem, ar kuriem pieņem uz informāciju balstītus lēmumus, un tie ir svarīgs instruments, ar kuru nodrošina, ka subsidiaritāte un proporcionalitāte tiek ievērotas, un kas veicina pārskatatbildību un efektivitāti; uzsver, ka ir jāveicina regulārs dialogs un pienācīgas un pārredzamas apspriedes ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām un uz minēto dialogu un apspriedēm ir jāmudina; atzinīgi izsakās par to, ka, izstrādājot ietekmes novērtējumus, tiek izmantoti labāka likumdošanas procesa līdzekļi un ar dažādiem attiecīgajiem ES līmeņa ekspertiem īstenota sadarbība; uzsver nepieciešamību šos līdzekļus vienkāršot un padarīt tos vieglāk saprotamus un izmantojamus no ieinteresēto personu puses; uzsver, ka ir steidzami jāuzlabo ietekmes novērtējumi kā tādi, ciktāl tie attiecas uz subsidiaritāti un proporcionalitāti; uzsver, ka, veicot ietekmes novērtējumus, izvērtējumus un atbilstības pārbaudes, būtu jāveic arī subsidiaritātes un proporcionalitātes analīze; atzinīgi vērtē tādu instrumentu izmantošanu kā Normatīvās atbilstības un izpildes programma (*REFIT*) un Regulējuma

kontroles padome, kas kopš 2017. gada ir centusies noteikt vienkāršošanas un lieku izmaksu samazināšanas iespējas, pirms Komisija ierosina pārskatīt spēkā esošos tiesību aktus; turklāt atzinīgi vērtē to, ka Komisijas gada darba programmās tiek iekļautas no šā darba izrietošas iniciatīvas, kas ir jāuzrauga *REFIT* rezultātu pārskatā; šajā sakarībā konstatē, ka Komisijas 2020. gada darba programmā ir iekļautas 44 iniciatīvas, kuras ir jāveic *REFIT* programmas ietvaros; uzsver, ka šādos procesos integrētā un līdzsvarotā veidā būtu jāņem vērā ekonomiskā, vidiskā, dzimumnosacītā un sociālā ietekme un jāizmanto gan kvalitatīva, gan kvantitatīva analīze, kā arī jāmazina nesaskaņošanas ES līmenī radītajām izmaksas; norāda, ka pārbaudes līdzekļus var vēl vairāk atbalstīt un uzlabot, izmantojot citus rīkus, piemēram, platformu *Fit for Future* ("Gatavi nākotnei") (*F4F*) vai citas līdzīgas specializētas platformas; uzskata, ka *REFIT* platforma būtu jāpaplašina, attiecinot to ne tikai uz regulatīvo slogu, bet arī uz subsidiaritātes un proporcionalitātes jautājumiem; atgādina, ka, lai regulējums būtu "gatavs nākotnei", cita starpā ir jānodrošina tā ekonomiskā, sociālā un vidiskā ilgtspēja; atzinīgi vērtē to, ka abi principi tiek vētīti Regulējuma kontroles padomes veiktās kvalitātes pārbaudes ietvaros; tomēr uzsver, ka minētās padomes neatkarību varētu uzlabot vēl vairāk;

22. uzsver, ka tiesību aktu sistemātiska pārskatīšana kļūst arvien nozīmīgāka no labāka likumdošanas procesa nodrošināšanas viedokļa; šajā sakarībā uzsver, cik svarīgi ir Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai ir iesaistīties strukturētākā sadarbībā, lai novērtētu Savienības tiesību aktu piemērošanu un efektivitāti nolūkā tos uzlabot; norāda, ka dalībvalstīm Savienības tiesību akti ir jāpiemēro ātri, savlaicīgi un pareizi, lai pienācīgi novērtētu vajadzību pēc turpmākiem tiesību aktiem;

23. uzsver, ka "stratēģiskajai perspektīvai" varētu būt būtiska nozīme, lai palīdzētu veidot nākotnes apstākļiem atbilstošu ES rīcībpolitiku, nodrošinot to, ka īstermiņa iniciatīvas ir balstītas uz ilgtermiņa perspektīvu; atzīst, ka minētās "perspektīvas elementi" Komisijas labāka likumdošanas procesa programmā, ietekmes novērtējumos un izvērtējumos tiks integrēti pilnībā; konstatē arī to, ka "stratēģiskā perspektīva" palīdzēs īstenot *REFIT* programmu, ar kuras palīdzību apzina iespējas samazināt regulatīvo slogu un nodrošināt, lai spēkā esošie ES tiesību akti joprojām būtu "gatavi nākotnei";

24. konstatē, ka 2017. gadā Regulējuma kontroles padome izskatīja 53 ietekmes novērtējumus un 17 atsevišķus novērtējumus; atzīmē, ka 43 % no šiem ietekmes novērtējumiem un 41 % no Regulējuma kontroles padomes pārbaudītajiem novērtējumiem sākotnēji saņēma negatīvus atzinumus un ka gandrīz visos ietekmes novērtējumos dienestiem bija ieteikts uzlabot ziņojumus, lai tie atbilstu minētās padomes kvalitātes standartiem; secina, ka ir ievērojami jāuzlabo sākotnējo ietekmes novērtējumu un izvērtējumu kvalitāte; pauž nožēlu, ka 2019. gadā Regulējuma kontroles padome izskatīja tikai vienu ietekmes novērtējumu;

25. atbalsta Komisijas apņemšanos pirms leģislatīvo aktu izskatīšanas veikt *ex ante* izvērtējumu; uzskata, ka Komisijai un valstu iestādēm būtu jāturpina cieši sadarboties, lai novērtētu ES tiesību aktu reālo ietekmi uz iedzīvotājiem, uzņēmumiem un vidi; atzinīgi vērtē arī dalībvalstu parlamentu ieguldījumu *ex ante* izvērtēšanā, kas izpaužas kā neformāls politiskais dialogs, tostarp kopīgi pašiniciatīvas atzinumi; papildus tam aicina dalībvalstis panākt tiesību aktu ātru un konsekventu transponēšanu, īstenošanu un izpildes nodrošināšanu un nepiekopt praksi, kuras sakarībā tiek izvirzītas pārmērīgas un nepamatotas administratīvās prasības, kas var apdraudēt iekšējā tirgus raitu darbību;

26. atzinīgi izsakās par Komisijas centieniem, veicot ietekmes novērtējumus, izvērtēt plašo un visaptverošo iespējamo vienotā tirgus tiesību aktu klāstu; uzsver, ka neatkarīgi un objektīvi ietekmes novērtējumi ir uzskatāmi par būtisku un neatsveramu līdzekli, ar kura palīdzību likumdošanas lēmumu pieņemšanas procesā var pieņemt uz informāciju balstītus politiskus lēmumus (vienlaikus ievērojot Kopienas metodi), — tas ir vajadzīgs, lai ātri reaģētu uz steidzami risināmām problēmām, piemēram, digitālo un ilgtspējīgo pāreju; uzskata, ka ir jāuzlabo ietekmes novērtējumu saturs un jāpaplašina to izmantošana, ņemot vērā papildu elementus, lai minēto novērtējumu ieguldījums būtu savlaicīgāks un vērtīgāks un lai tos labāk ņemtu vērā politiskā līmenī īstenotā lēmumu pieņemšanā; turklāt atgādina, ka to ietekmes novērtējumu skaits, kurus Parlaments un Padome veic par saviem būtiskajiem grozījumiem, ir ierobežots;

27. Uzsver, ka Parlamentam vajadzības gadījumā būtu jāveic iekšējie ietekmes novērtējumi saistībā ar būtiskiem grozījumiem un to iespējamo ietekmi uz Komisijas priekšlikumu, pirms Parlaments tos pieņem, ja Komisija un tās dienesti tos jau iepriekš nav analizējuši;

28. uzsver tā Eiropas Parlamenta Izpētes dienesta lomu, kas veic *ex ante* ietekmes novērtējumus un priekšlikumu Eiropas pievienotās vērtības analīzi, kā arī īstenošanas novērtējumus; uzskata, ka Komisijas un Eiropas Parlamenta Izpētes dienesta sadarbību varētu uzlabot, lai veiktu likumdošanas darbību un tiesību aktu būtisko grozījumu integrētu, ātru un visaptverošu analīzi, rastu alternatīvus risinājumus, aprēķinātu to iespējamās izmaksas un ieguvumus, paredzētu administratīvo slogu un noteiktu MVU uzlikto birokrātisko slogu un aplēstu "Eiropas integrācijas trūkuma radītās izmaksas";

29. atzinīgi vērtē tīmekļa portāla "Izsakiet savu viedokli" izveidi un tajā izdarītos uzlabojumus un aicina Komisiju turpināt šādu instrumentu izstrādi, nodrošinot iedzīvotājiem un ieinteresētajām personām nepastarpinātu piekļuvi ES rīcībpolitikas darināšanai un iesaistīšanos tajā;

30. iesaka, lai Komisija pienācīgi ņemtu vērā Eiropas Revīzijas palātas ieteikumus par portālu "Izsakiet savu viedokli", jo īpaši, palielinātu apspriešanās valodisko pieejamību, pateicoties kam, iedzīvotāji un ieinteresētās personas varētu izlemt, kas, viņuprāt, atbilst "plašām sabiedrības interesēm";

31. atbalsta Komisijas apņemšanos pārskatīt rīcībpolitiku un mudina plašāk izmantot *ex post* novērtējumu, ar kuru nodrošina, ka tiek apgūta pieredze par tiesību aktu efektivitāti un to radītajiem ieguvumiem, kas savukārt var palīdzēt izstrādāt turpmāko rīcībpolitiku un uzlabot regulējuma pieejas;

32. uzsver, ka *ex post* izvērtējumi arī ir uzskatāmi par svarīgu instrumentu, ar kuru novērtē tiesību aktu ietekmi uz iedzīvotājiem un uzņēmumiem, — pie kam īpaša uzmanība būtu jāpievērš ietekmei uz MVU;

33. mudina Komisiju vēl vairāk izmantot pārstrādāšanas un kodifikācijas procedūras, ar kurām integrē sekundāros tiesību aktus;

34. atbalsta atbilžu konsolidāciju, ja par kādu no Komisijas tiesību aktu priekšlikumiem pamatotus atzinumus sniedz septiņi dalībvalstu parlamenti vai lielāks to skaits, neraugoties uz to, ka slieksnis, sākot ar kuru, iedarbina "dzeltenās kartītes" procedūru, vēl sasniegts nav; uzskata, ka šāds solis vairotu valstu parlamentu viedokļu prominenci;

35. atzinīgi vērtē "viens pieņemts — viens atcelts" principu, kura pamatā ir ieinteresēto personu iesaistīšana, pateicoties kurai, Komisija cenšas kompensēt jaunievieso slogu, jo īpaši, ja runa ir par mikrouzņēmumiem un MVU, atbrīvojot iedzīvotājus un uzņēmumus no līdzvērtīga ES līmenī tajā pašā rīcībpolitikas jomā uzlikta sloga; uzsver, ka šīs pieejas īstenošanai nevajadzētu būt pretrunā labāka likumdošanas procesa mērķiem, un uzsver, ka tās rezultātā nebūtu jāpieņem mehāniski lēmumi atcelt tiesību aktus vai pazemināt standartus un ka tās mērķim būtu jābūt modernizēt un reformēt ES tiesību aktus, ar kuru palīdzību pārvar jaunas sabiedrības problēmas; uzsver, ka, lai gan ES tiesību aktu izstrādē, transponēšanā un īstenošanā no papildu, nevajadzīga administratīvā sloga būtu jāizvairās, tomēr tas nedz nozīmē regulējuma atcelšanu vai neesamību, nedz kalpo par šķērsli dalībvalstu parlamentiem atstāt spēkā prasīgākus tiesību aktus vai prasīgākus tiesību aktus pieņemt, vai noteikt augstāku sociālos, vidiskos un patērētāju tiesību aizsardzības standartus gadījumos, kad Savienības tiesībās ir paredzēts tikai standartu minimums;

36. uzsver, ka atklāts, efektīvs, pārredzams un neatkarīgs administratīvo un likumdošanas lēmumu pieņemšanas process ir uzskatāms par augstas kvalitātes rīcībpolitikas un regulējuma priekšnoteikumu; uzsver, ka saskaņotu administratīvo procedūru ieviešana Eiropas Savienībā labu pārvaldību un regulatīvo praksi ietekmētu pozitīvi un stiprinātu ekspertu lēmumu pieņemšanas saikni ar demokrātisko leģitimitāti;

37. šajā sakarā atzinīgi vērtē to, ka Komisija, pamatojoties uz *REFIT* īstenošanā gūto pieredzi, 2020. gadā ir izveidojusi platformu "Gatavi nākotnei" un augsta līmeņa ekspertu grupu, kurā piedalās dažādas ieinteresētās personas, dalībvalstu eksperti un Reģionu komitejas un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas pārstāvji un kura Komisiju konsultē par to, kā ES tiesību aktus padarīt efektīvākus, apzinot spēkā esošus un potenciāli nevajadzīgi apgrūtinošus tiesību aktus, un kā tos vienkāršot un modernizēt, tostarp digitalizācijas ceļā, lai nodrošinātu, ka ES tiesību akti ES pilsoņiem un uzņēmumiem palīdz, nevis traucē;

38. mudina dalībvalstu parlamentus ar likumdošanas pilnvarām apveltītos reģionālos parlamentus iesaistīt ES likumdošanas iniciatīvās un atbalsta sistemātisku apspriešanos ar tiem par svarīgākajām iniciatīvām, jo īpaši gadījumos, kad pastāv saikne ar reģionālajām kompetencēm; atgādina, ka šādi parlamenti ir pārstāvēti Eiropas Reģionu komitejā un ka saskaņā ar LESD protokola Nr. 2 6. pantu ar tiem var apspriesties dalībvalstu parlamenti;

39. atgādina, ka digitālā inovācija attīstās strauji un ka uzņēmēji ir uzskatāmi par digitalizācijas programmas dzinējspēku; uzskata, ka tādēļ ļoti svarīgi ir, neskarot subsidiaritātes un proporcionalitātes principu, izstrādāt nākotnes prasībām atbilstošus noteikumus, kas ietu kopsolī ar digitālo inovāciju; konstatē, ka liela daļa ES galveno likumdošanas prioritāšu laikposmam 2017.–2019. gads bija iniciatīvas, kas attiecās uz Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komiteja (IMCO) komitejas kompetences jomu un galvenokārt bija vērstas uz vienotā tirgus stratēģijas un digitālā vienotā tirgus stratēģijas īstenošanu, vienlaikus uzmanības degpunktā liekot noteikumus, ar kuriem likvidē nepamatotus un nesamērīgus šķēršļus un izmantojot jaunas, patērētājiem un uzņēmumiem izdevīgas iespējas;

40. atgādina, ka ES tiesību akti parasti aizstāj 27 atšķirīgus regulējumus un tādējādi palīdz mazināt iekšējā tirgus sadrumstalotību; aicina Komisiju, novērtējot subsidiaritāti un proporcionalitāti, nodrošināt, lai iniciatīvas, kuru īstenošanas mērķis ir panākt dziļāku un taisnīgāku iekšējo tirgu, arī turpmāk kalpotu par vienu no galvenajiem turpmākās gada plānošanas pīlāriem un tajā pašā laikā saglabātu patērētāju augstu aizsardzības līmeni;

41. uzsver, ka labāka likumdošanas procesa mērķi ir regulāri jāpārskata un jāizvērtē, pamatojoties uz labāka likumdošanas procesa programmas kritērijiem, tostarp uz uzraudzību un ziņošanu; uzsver, ka mērķiem no to efektivitātes viedokļa ir jābūt labi līdzsvarotiem un izvērtētiem, ņemot vērā resursus, kas ir izmantoti pasākumiem, kurus veic labāka likumdošanas procesa jomā, un — ārējiem ieguldījumiem; atgādina, ka, veicot šo novērtējumu, liela nozīme ir salīdzināmiem ES mēroga datiem un aicina Komisiju pārbaudīt, vai labāka likumdošanas procesa līdzekļu izmantošana ir palīdzējusi sasniegt tādus mērķus kā uzlaboti rīcībpolitikas rezultāti;

42. aicina Komisiju šo rezolūciju ņemt vērā, sagatavojot izsludināto paziņojumu par labāku likumdošanas procesu;

43. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Reģionu komitejai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.